

Observatorul Astronomic „Amiral Vasile Urseanu”

ADRIAN BRUNO ȘONKA

- Observator particular (1910-1933) și contribuția lui Victor Anestin
- Muzeul științelor experimentale (1950-1984)
- Laborator Metodologic pentru Educație Materialist-Științifică (1984-1990)
- Observatorul Astronomic "Amiral Vasile Urseanu" (1990-2008)

Observator particular (1910-1933)

- casa de petreceri a amiralului Vasile Urseanu
- Observator Astronomic Particular
- un loc de intalnire a pasionatilor de astronomie
- singurul loc de unde astronomii amatori puteau observa cerul printr-un instrument astronomic mare (al doilea ca marime din tara)

Bibliografie:

Amiralul Vasile Urseanu - personalitate de seama a Marinei noastre - de Cpt.de marina PETRE BONTIDEANU

Incursiune in viata Amiralului Vasile Urseanu - de Muzeograf principal Georgeta Boranda

Cum l-am cunoscut pe Amiralul Vasile Urseanu - de Spiridon Popescu

Revista Orion, 1908-1911

Contribuția lui Victor Anestin

- Amiralul Urseanu era trecut în rezervă în vremea de mare activitate a lui Victor Anestin
- Apelul lui Anestin, ce înființate o revistă de astronomie, de a se creea o Societate Astronomică Română, a avut ecou în inima amiralului
- Acesta a devenit presedintele Societății Astronomice Române „Flammarion” și a prezidat prima întâlnire, la data de 27 ianuarie 1908

Contribuția lui Victor Anestin

- Unul dintre punctele de discuții a fost construirea unui observator pentru membrii asociației
- Societatea își propunea să
  - „Se intereseze de dezvoltarea și propagarea astronomiei”
  - „își propune să militeze pentru înființarea unui Observator Popular”
  - Publice buletine
  - Să înființeze cursuri populare

Contribuția lui Victor Anestin

- Într-o scurta nota a revistei "Orion" nr.9, din mai 1908, se spune: "In ultima sedinta a Comitetului acestei societati, d.contra-amiral Urseanu, presedinte, a comunicat ca "de asupra unei cladiri noi a d-sale, va aseza o cupola astronomica, inzestrata cu o luneta. D-sa va pune acest mic observator la dispozitia membrilor societatei pina cind societatea va avea observatorul sau propriu".

Contribuția lui Victor Anestin

- După circa un an de la această nota, iată alta - referitoare la aceeași problemă - în "Orion" nr.15-16 din 1909 (pag. 155): "Observatorul Societății Astronomice Române: D. Contra-amiral Urseanu, președintele Societății astronomice române și-a ținut cuvântul dat și a ridicat pe bulevardul Coltei un frumos observator astronomic. În același timp a comandat la Zeiss, o cupolă astronomică și o lunetă de 200 milimetri obiectiv, cu toate accesoriile.

Contribuția lui Victor Anestin

- "Orion" nr.2 din octombrie 1910 publica prima fotografie a Observatorului "Amiral Urseanu" din Capitala.

Observatorul astronomic „Amiral Urseanu“ din Bucureşti.

Contribuția lui Victor Anestin

- Anestin înființează prima revistă de astronomie din România, revistă numită Orion
- Revista apare între 1908-1912
- Dintre abonați: Duiliu Zamfirescu, Ștefan Hepiteș, dr Cantacuzino, profesorul Otescu, dr Ștefan Minovici, Constantin Parvulescu, Mihail Sadoveanu, arh Berindei

ANUL I.

SEPTEMBRIE 1907

No. 1.

ORION

Revistă mensuală de astronomie populară

Muzeul
ASTRONOMIEI
ROMÂNEȘTI

Cititorilor noștri

„Nici un spirit cultivat, nici o ființă inteligentă nu poate să rămână străină de descoperirile cele mai splendide ale naturii și cari ne pun în comunicațiune intimă cu sublimile realități ale creațiunii“ spune savantul astronom francez Camille Flammarion.

Astronomia modernă a făcut progrese de necrezut, dar aceste progrese aproape nu sunt cunoscute de marea masă a publicului nostru.

Sunt în țara noastră câțiva cari au citit scrierile populare astronomice ale d-lui Flammarion, și cari prin urmare și-au putut face o idee justă de infinitul din spațiu și din timp și de nenumăratele stele-sori, și planete ce populează acest infinit.

Numărul acelor cari în țara noastră au privit un astru ceresc cu luneta astronomică e și mai limitat și chiar și aceștia își ascund patima ce au pentru studiul cerului de teama profanilor.

Cerul cu nenumăratele lui astre nu trebuie să sperie pe nimeni, el poate fi ușor studiat. Bine înțeles că nu vorbim despre calculele ce fac astronomii de profesie și pentru cari se cere o înaltă cultură specială.

Rezultatele principale ale cercetărilor astronomice pot fi însă verificate de simplii astronomi-amatori.

În alte țări, numărul acestora din urmă e considerabil, dar mai cu seamă în Germania, Franța, Anglia și Statele-Unite. În fie-care din aceste țări există societăți astro-

Muzeul ASTRONOMIEI ROMÂNEȘTI
Bd. Ap. Ipătescu nr. 21

ANUL I

OCTOMBRIE 1907

No. 2

ORION

Revistă mensuală de astronomie populară

Muzeul
ASTRONOMIEI
ROMÂNEȘTI

Trecerea planetei Mercur în dreptul Soarelui

Dacă cerul va fi senin, acei cari posedă o lunetă cât de mică, vor putea să observe planeta Mercur, care va trece peste discul Soarelui în ziua de 1 Noembrie st. v. Fenomenul acesta va fi vizibil în Europa centrală și occidentală, în Africa întregă și în cea mai mare parte din America de Sud.

D. W. Pauly, membru în societatea astronomică din Franța, un adânc cunoscător al astronomiei fizice cât și matematice, a binevoit să calculeze pentru «Orion» orele când acest fenomen va fi vizibil în București și cu o oarecare mică diferență pentru întreaga țară. Calculele au fost făcute după efemeridele din «Connaissance des temps» și pentru punctul unde se află Mitropolia.

Iată rezultatul aceluia calcul:

Primul contact exterior (când discul planetei atinge discul Soarelui) va avea loc la 12 ore 7 minute, 18 secunde; primul contact interior (când discul planetei se proiectează în întregime pe discul soarelui), la 12 ore 9 m. 57 s. Distanța cea mai mică de centru (momentul când planeta se află la cea mai mică distanță de centrul soarelui), la ora 1 și 50 m. 54 s.; al doilea contact interior, (când discul planetei a ajuns lângă cealaltă margine a discului solar), la 3 ore 32 m. 1 s.; al doilea contact exterior (când discul planetei abia mai atinge discul soarelui, adică sfârșitul trecerei) la ora 3 și 34 m. 40 s.

În total, trecerea planetei Mercur în dreptul Soarelui se va efectua în aproape trei ore și jumătate.

*

Societățile și revistele astronomice străine

Să nu se creadă că societățile și revistele astronomice din lumea întreagă sunt nenumărate; le înșirăm mai jos pe toate.

Societăți astronomice

— In ordinea vechimei lor —

Royal astronomical society, (Londra), înființată în 1820; 669 (E) membrii.

Publică Memorii și „Monthly Notices“.

Leeds astronomical society (Londra), înființată în 1862; 71 (E) membrii.

Publică „Journal and transactions“.

Astronomical society of Chicago (Chicago), înființată în 1862; 54 membrii. (A)

Astronomische Gesellschaft (Lipsca), înființată în 1865; 381 (E) membrii.

Società degli spettroscopisti italiani, înființată la Palermo în 1871; transferată la Roma în 1879, apoi la Catania 1899, 30 (E) membrii.

Liverpool astronomical society, (Liverpool), înființată în 1881; 70 membrii. (E)

Société scientifique Flammarion, (Marsilia); înființată în 1884. (E)

American astronomical society (Brooklyn), întemeiată în 1885. (A)

Société astronomique de France (Paris), înființată în 1887 de d. Camille Flammarion 5000 membrii. (E)

Publică „Bulletin de la société astronomique de France“.

- Cerc al amatorilor de fizică și astronomie din Nijni-Novgorod, întemeiat în 1888. E -
- Urania, societate pe acțiuni, întemeiată la Berlin în 1888. E -
Publică revista „Himmel und Erde“.
- Astronomical society of the Pacific, (San Francisco) înființată în 1889. A -
Numără 250 membrii.
- British astronomical association (Londra); întemeiată în 1890. E -
Societatea astronomică rusă (Petersburg), întemeiată în 1890; 300 membrii. E -
Publică un buletin.
- Royal astronomical society of Canada, (Toronto), înființată în 1890; 200 membrii. A -
- Vereinigung von Freunden der astronomische und Kosmischen Physik (Berlin), înființată în 1891; câte-va sute de membrii. E -
- Astronomical society of Wales, (Cardiff), înființată în 1894; 160 membrii. ?
- Société belge d'astronomie, (Bruxelles), înființată în 1895; 900 membrii. E -
- Verein von Freunden der Treptow Sternwarte, (Treptow), lângă Berlin; înființată în 1896. E -
- Astronomical and astrophysical Society of America, (Madison), înființată în 1899; 187 membrii. A -
- Sociedad astronómica de Mexico, (Mexic); înființată în 1902; 580 membrii. A -
- Nederlandsche Vereeniging voor Wear en Sterrenkunde, (Haga) înființată în 1903. E -
Publică revista „Hemel en Dampkring“.
- Manchester astronomical society, (Manchester) înființată în 1903; 115 membrii. E -
- Astronomical society of Newcastle upon Tyne, înființată în 1904, ?
Wanganui astronomical society, înființat în 1904 la Wanganui. ?
(Noua Zelanda). ?
- Société astronomique de Port-au-Prince, înființată în 1905 în republica Haiti; 25 membrii. ?
- Société d'astronomie d'Anvers, înființată în 1905; 84 membrii. E -
- Societa astronomica italiana, (Roma) înființată în 1906. E -
Publică „Revista di astronomia“.
- *
- Putem să adăogăm aci „Societatea astronomică română“ Flammariion, înființată la 11 Noembrie 1907 — și care numără aproape 50 membrii. E -

Reviste astronomice

— In ordinea vechimei —

Astronomische Nachrichten din Kiel, din care apare un număr sau două, pe săptămână.

Astronomische Mitteilungen, apare la Zürich.

Sirius, apare în fiecare lună în Colonia.

— 175 —

Jornal de ciencias mathematicas e astronomicas, apare în Porto (Portugalia).

The Observatory, revistă lunară, apare în Greenwich

Ciel et Terre, bimensuală, apare în Bruxelles.

Bulletin astronomique, al observatorului din Paris, apare lunar.

The astronomical Journal, apare în Wellesley Hills (Statele Unite).

Popular astronomy, lunară, apare în Northfield (Statele-Unite).

The astrophysical Journal, lunară, apare în San Francisco.

Astronomische Rundschau, a d-lui Brenner din Lussinpicolo, apare de zece ori pe an.

Astrofilo, dirijată de căpitanul Baroni din Milan, apare ne-regulat.

*

Cititorii vor binevoi să aduoge la această listă și modesta noastră revistă.

Vom da toate amănuntele, oricăror ni le vor cere, asupra societăților și revistelor de mai sus.

Observator particular (1910-1933)

- Dupa moartea amiralului (1926) activitatile astronomice inceteaza
- In 1933 sotia amiralului doneaza cladirea primariei cu specificatia ca aceasta sa ramana Observator Astronomic
- Pe 19 iulie 1933 Primaria a "respectat" dorinta donatoarei si a stabilit la Observator sediul Pinacotecii
- In 1949 Pinacoteca s-a mutat si Observatorul a devnit ce a dorit dintotdeauna amiralul

Muzeul științelor experimentale (1950-1984)

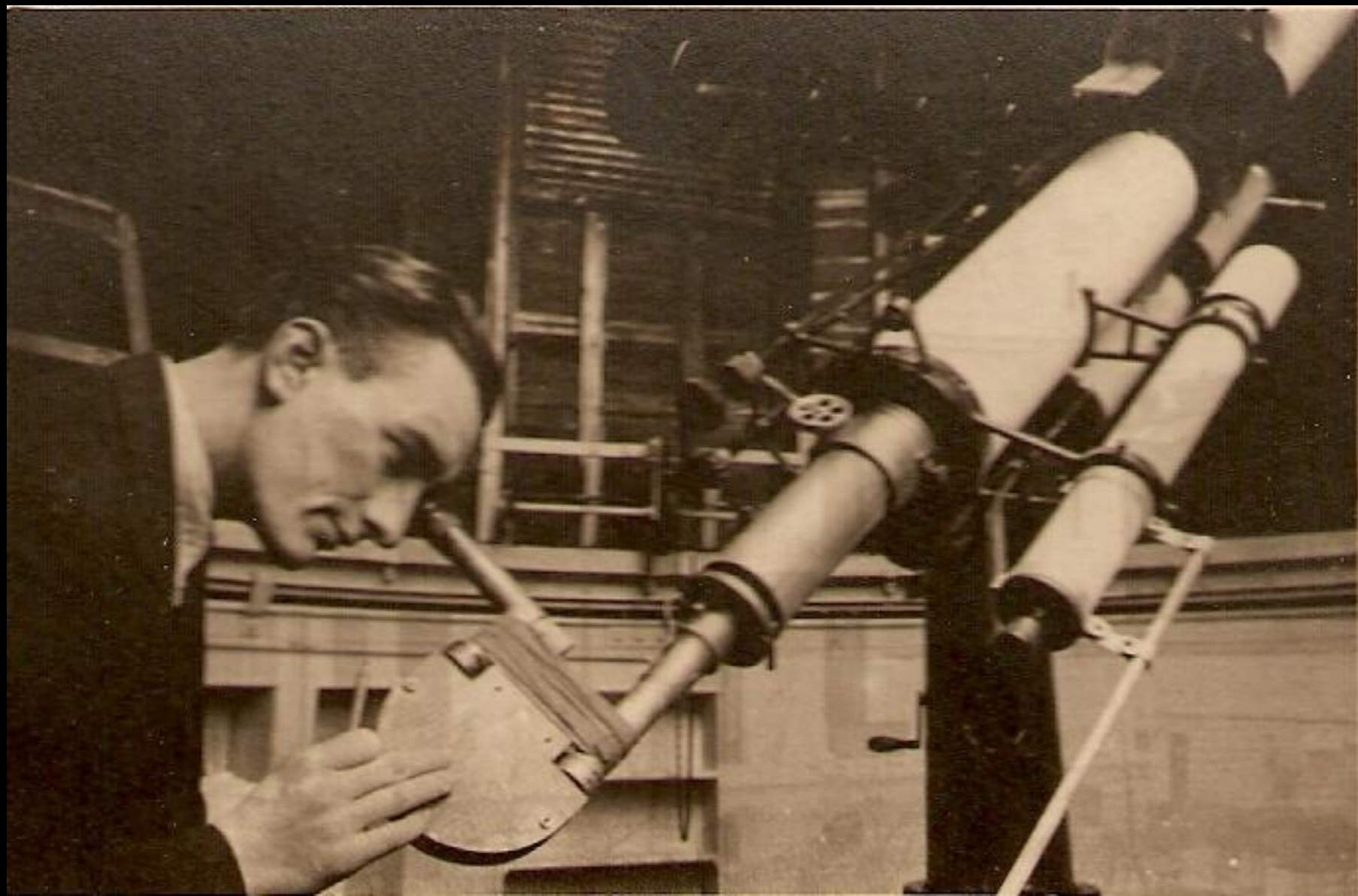
- Perioada de glorie a Observatorului
- A fost redeschis de către Matei Alexescu ca Muzeul al științelor Experimentale
- În 1956 s-a deschis expoziția de astronomie, prima de acest gen din București
- În 1971 s-a inaugurat Muzeul Astronomiei Române, panglica inaugurală a acestuia fiind tăiată de prima femeie-astronom din România, Maria Theohari

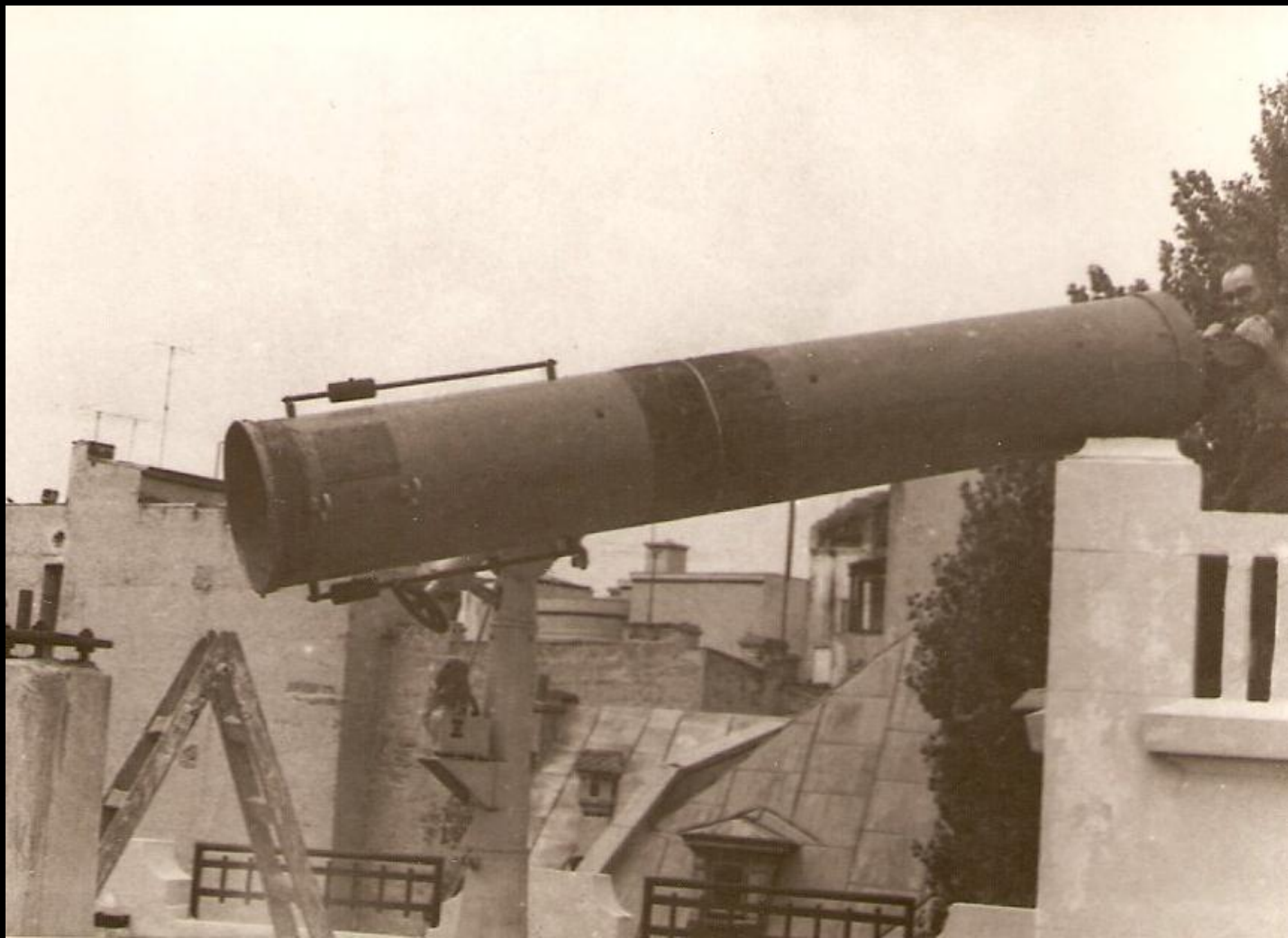
Bibliografie:

Matei Alexescu - *Note și observații astronomice*, Muzeul științelor experimentale, București 1959.

Ion Corvin Sângeorzan - *Revista ANDROMEDA*, Observatorul Astronomic Popular, București 1970.

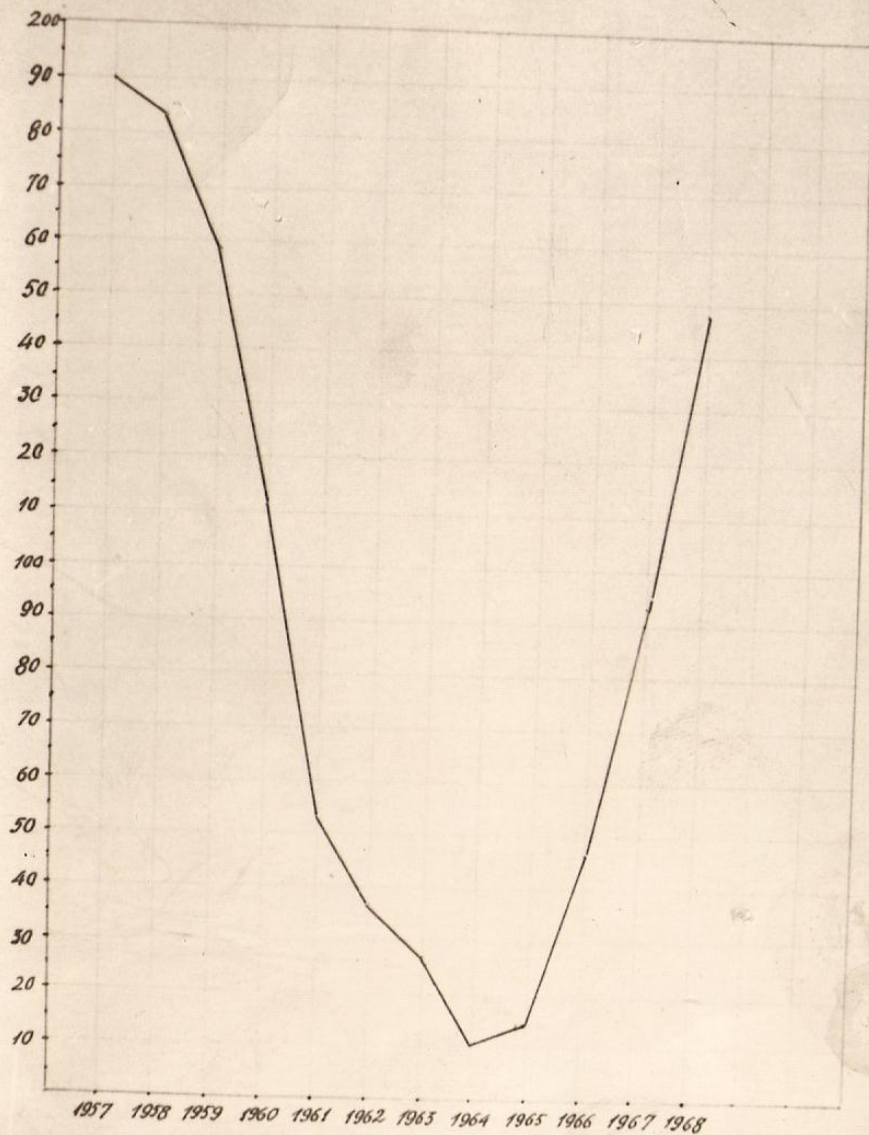

GRUP DE PETE SOLARE PE ANUL 1968

— = 15.000km.

*CURBA ACTIVITĂȚII SOARELUI
INTRE ANII DE MAXIMĂ: 1957-1968*

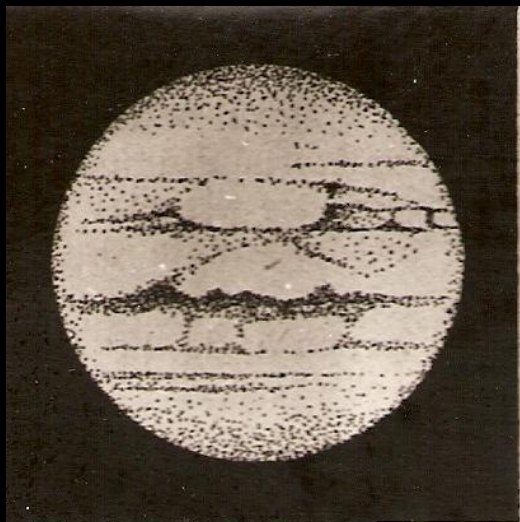

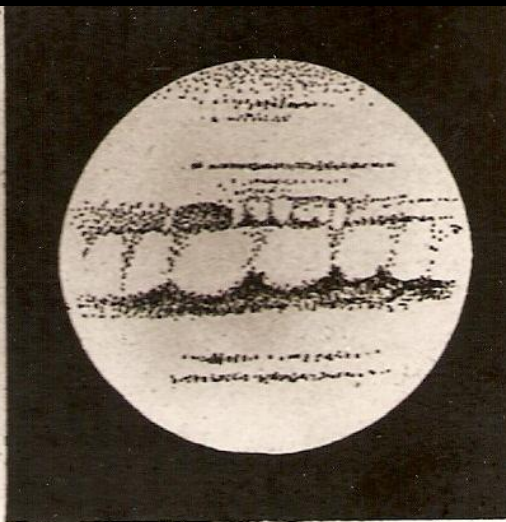

Planeta Venus, fotografiată cu luneta, la 19·III·1961

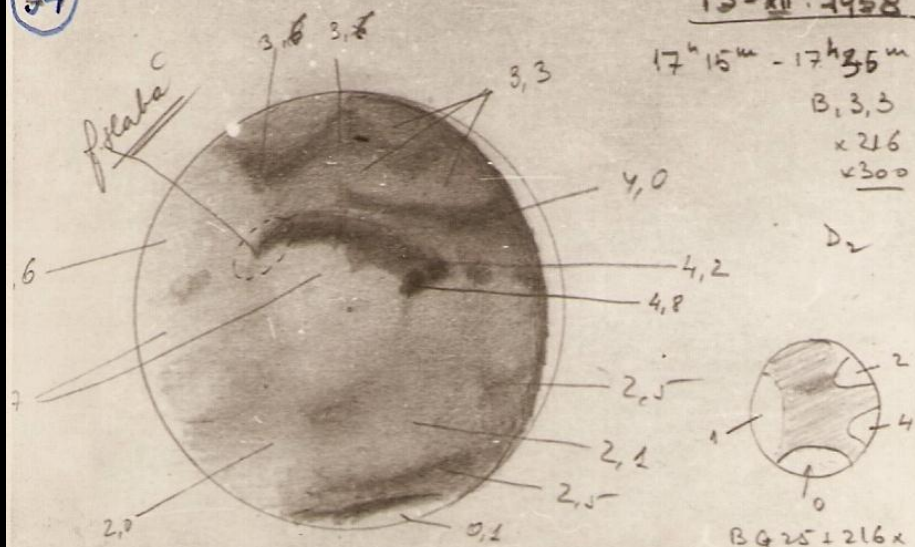

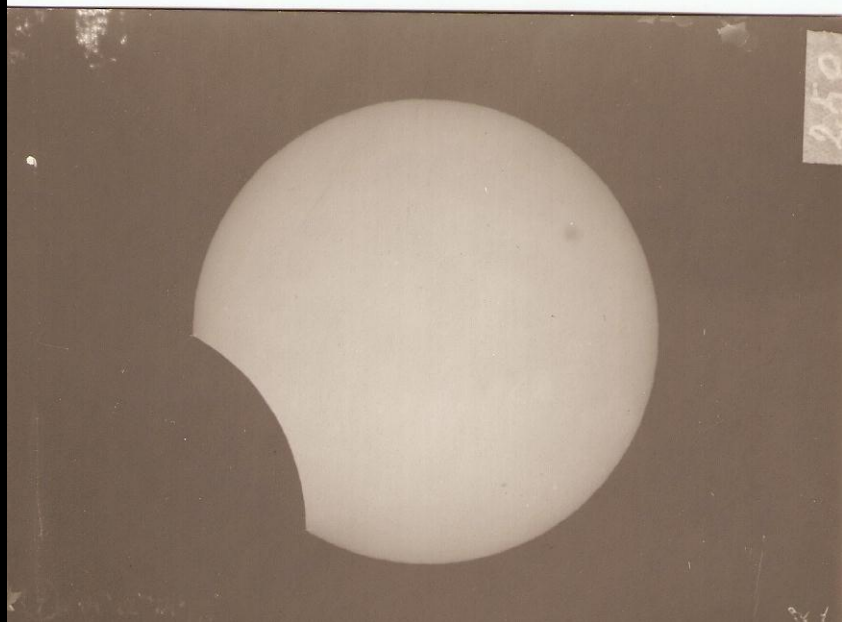
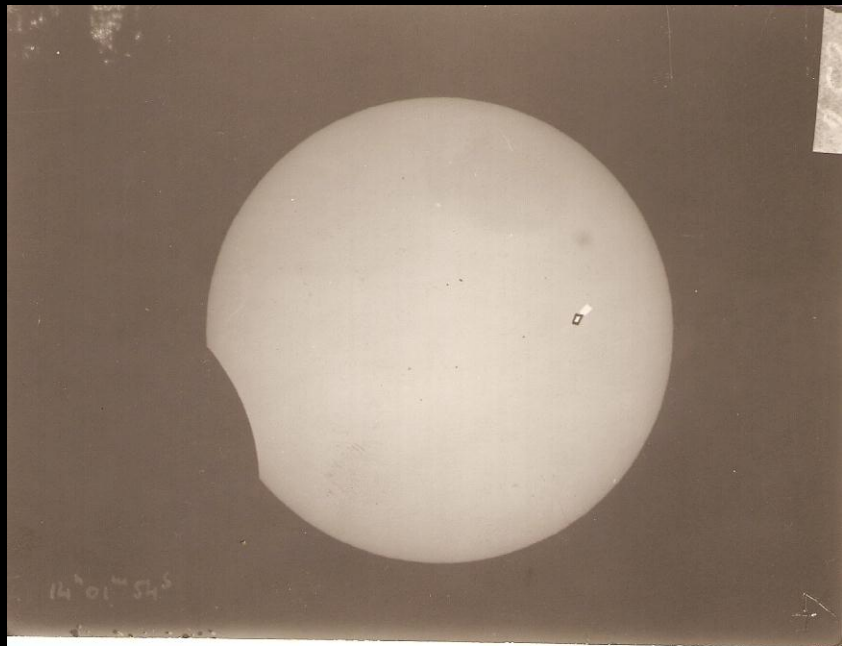
17.12.52

1.10.52

(54)

Laborator Metodologic pentru Educație Materialist-Științifică (1984-1990)

- Din cauza activitatilor desfășurate la Observator în 1984 s-a decis înființarea Laboratorului Metodologic pentru Educație Materialist-Științifică
- Observațiile cu publicul au încetat, vizitatorii fiind ghidați prin expoziție

Observatorul Astronomic "Amiral Vasile Urseanu" (1990-2008)

- după 1990 Observatorul a trecut în posesia Institutului de Fizică Atomică pentru o scurtă perioadă
- în 1994 a revenit ca subunitate a Muzeului de Istorie a Municipiului București, statut pe care îl are și acum
- expoziția de astronomie, depășită, a fost desființată.
- Coordonator al Observatorului până în 2005 a fost dr. Harald Alexandrescu
- patrimoniul acestui Observator a fost completat cu un însemnat număr de cărți și reviste de specialitate, unele cărți având chiar statutul de unicat în lume (de exemplu, "Almagesta" de Claudiu Ptolemeu, ediție din anul 1528, "Sphera" de Joachim de Sacrobosco,

Observatorul Astronomic "Amiral Vasile Urseanu" (1990-2010)

- activitatea actuală a Observatorului este axată atât pe popularizarea astronomiei, oferind tuturor celor interesați posibilitatea urmării spectacolului bolții cerești, cât și pe efectuarea de observații și cercetări astronomice, realizate de astronomii amatori

